

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautes Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK Rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 973 sahifa.
E'lon qilishga 2026-yil
30-sentabrda ruxsat etildi.

JURAYEVA ZILOLA TUROBOVNA

O'zbekistonda sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish sharoitida inson kapitalining raqamli iqtisodiyot rivojlanishiga ta'sirini ekonometrik baholash.....582

TURDIYEV ABDULLO SAGDULLAEVICH

O'zbekiston hududlarida qurilish materiallariga talab muhiti omillarining panel bahosi.....592

TO'RAYEVA SEVINCH SIROJIDDINOVNA

Olmalik kon-metallurgiya kombinatida investitsion loyihalarni moliyalashtirish samaradorligini oshirish mexanizmlari.....602

JOMOLOV MUZAFFAR MIRZOXITOVICH

Hududlarda investitsiyalar samaradorligini kompleks baholash uslubiyoti: Toshkent viloyati shahar va tumanlari misolida.....608

KABILOVA ZEBO BABAKULOVNA

Surxondaryo viloyatining hududiy ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti va mehnat resurslari salohiyatini tahlili.....620

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

TURDALIYEV AVAZBEK TURDALIYEVICH, YIGITALIYEV OBLOYOR

DONIYORJON O'G'LI

Anor (*Punica Granatum* L) ekilgan maydonlarda tuproq biologik faolligi ko'rsatkichlarining meva hosildorligi va sifatiga ta'siri.....628

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR

DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan och tusli bo'z tuproqlarda biomikrolarning selektivligi.....634

BAUETDINOVA INABAT SATULLAEVNA, TEULIEV JAKSILIK BEGDULLAEVICH,

ALLANAZAROV SULTANBEK REYPAZAROVICH

Kuzgi bug'doyni yomg'irlatib sug'orish va oziqlantirish me'yorlarining tuproq suv o'tkazuvchanligiga ta'siri.....643

OCHILDIYEV O'TKIR OLLANAZAROVICH, MUSURMONOV AZZAM

TURDIYEVICH, ABDUG'ANIYEV ULUG'BEK BURXONIDDIN O'G'LI, AMINJONOV

BUNYODBEK BAXRAMJON O'G'LI, TURAPOV URAL YUSUPOVICH, SAYFIEV

SHERZOD BEKNAZAROVICH

Tok tuplaridagi hosil yuklamasi me'yorini belgilash va uning hosildorlikka ta'sirini ilmiy asoslash.....649

MUSAYEV MANSUR SAMANDAROVICH, RAVSHANOV MIRJALOL

Ma'danli o'g'itlar me'yorlarining bahorgi bug'doy navlari don hosildorligiga ta'siri.....655

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR

DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan tuproqlarda paragenetik elementlarning geokimyoviy xususiyatlari: Ca va Sr misolida.....660

IDIYEVA XADICHA FAXRIDINOVNA

O'rmon fondi yerlarining raqamli kadastr pasportini gat asosida shakllantirish (Kogon tumani misolida).....667

XALILOVA KAMOLA ABDULXODI QIZI, TUXTAYEVA DINORA NAVRUZOVNA

O'zbekistonda qarag'ay (*Pinus* L.) seleksiyasi va unga qo'yiladigan talablar.....677

MA'DANLI O'G'ITLAR ME'YORLARINING BAHORGI BUG'DOY NAVLARI DON HOSILDORLIGIGA TA'SIRI

MUSAYEV MANSUR SAMANDAROVICH

Qarshi davlat texnika universiteti dotsenti, q.x.f.f.d. (PhD)

E-mail: mansur_ms@list.ru

ORCID ID: 0009-0008-5221-6328

RAVSHANOV MIRJALOL BAHODIR O'G'LI

Qarshi davlat texnika universiteti doktoranti

E-mail: mirjalolravshanov0@gmail.com

ORCID ID: 0009-0000-6910-0956

Annotatsiya. Mazkur tadqiqotda Qashqadaryo viloyatining och tusli bo'z tuproqlari sharoitida mineral o'g'itlar me'yorlari hamda nisbatlarining bahorgi bug'doyning «Janub gavhari» va «Bahor-1» navlari don hosildorligiga ta'siri o'rganildi. Dala tajribalarida oziqlantirish rejimi maqbullashtirilganda, o'simliklarning o'sishi va hosil to'plash dinamikasida ijobiy ko'rsatkichlar qayd etildi. Ma'danli o'g'itlar qo'llanilmagan nazorat variantiga nisbatan ($N_{150} P_{90} K_{70}$) kg/ga me'yori qo'llanilgan variantlarda eng yuqori samaradorlikka erishilib, don hosildorligi nazoratga nisbatan gektaridan 24,0 sentnergacha (+24,0 s/ga) oshganligi kuzatildi. Olingan natijalar viloyatning och tusli bo'z tuproqlari sharoitida bahorgi bug'doydan yuqori va sifatli don hosili yetishtirishda o'g'itlash me'yorlarini to'g'ri belgilash imkonini beradi.

Kalit so'zlar: bahorgi bug'doy, «Janub gavhari», «Bahor-1», och tusli bo'z tuproqlar, Qashqadaryo viloyati, ma'danli o'g'itlar me'yorlari, azotli, fosforli va kaliyli o'g'itlar nisbatlari, don hosildorligi.

Аннотация. В данном исследовании изучено влияние норм и соотношений минеральных удобрений на урожайность зерна сортов яровой пшеницы «Жануб гавхари» и «Бахор-1» в условиях светлых сероземных почв Кашкадарьинской области. При оптимизации режима подкормки в полевых опытах были зафиксированы положительные показатели в динамике роста растений и накопления урожая. По сравнению с контрольным вариантом, где не применялись минеральные удобрения ($N_{150} P_{90} K_{70}$ кг/га), наибольшая эффективность была достигнута в вариантах, где применялись минеральные удобрения, и наблюдалось увеличение урожайности зерна на 24,0 ц/га (+24,0 ц/га) по сравнению с контролем. Полученные результаты позволяют правильно определять нормы удобрений при выращивании высокого и качественного урожая зерна яровой пшеницы в условиях светлых сероземных почв области.

Ключевые слова: яровая пшеница, «Жануб гавхари» и «Бахор-1» светлые сероземы, Кашкадарьинская область, нормы минеральных удобрений, соотношение азотных, фосфорных и калийных удобрений, урожайность зерна.

Abstract. In this study, the influence of mineral fertilizer rates and ratios on the grain yield of spring wheat varieties «Janub Gavhari» and «Bahor-1» under the conditions of light sierozem soils of the Kashkadarya region was studied. In field experiments, when the feeding regime was optimized, positive indicators were recorded in the dynamics of plant growth and yield accumulation. Compared to the control variant without mineral fertilizers ($N_{150} P_{90} K_{70}$ kg/ha), the highest efficiency was achieved in the variants where mineral fertilizers were applied, and grain yield increased by 24.0 centners per hectare (+24.0 c/ha) compared to the control. The results obtained allow for the correct determination of fertilizer rates when growing high and high-quality grain yields from spring wheat under the conditions of the region's light sierozem soils.

Keywords: spring wheat, «Janub Gavhari», «Bahor-1», light sierozems, Kashkadarya Region, mineral fertilizer rates, ratios of nitrogen, phosphorus, and potassium fertilizers, grain yield.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekistonning janubiy mintaqasida iqlim sharoitlarining keskin o'zgaruvchanligi (anomal tebranishlar) hamda stressli agrometeorologik omillarning ortib borishi bahorgi bug'doy yetishtirishning an'anaviy texnologik zanjirini ilmiy zaminda tubdan qayta ko'rib chiqishni davrning dolzarb talabiga aylantirmoqda. Xususan, o'simliklarning o'suv (vegetatsiya) davrida anomaliya darajasida kuzatiladigan havo haroratining keskin ko'tarilishi va nisbiy namlikning kritik darajagacha pasayishi o'simlik organizmidagi suv balansi hamda moddalar almashinuvi (metabolizm) kabi muhim fiziologik jarayonlarga izdan chiqaruvchi salbiy ta'sir ko'rsatadi. Bu esa, o'z navbatida, boshqalanish va don to'lishish fazalarida changlanish jarayonining buzilishiga, boshq elementlarining siyraklashuviga hamda donlarning muddatidan ilgari pishib, puch (yetilmagan) bo'lib qolishiga sabab bo'ladi.

Ushbu salbiy ko'rinishlar, ayniqsa, tuproqning tabiiy unumdorlik salohiyati past bo'lgan, shuningdek, oziqlantirish rejimi va o'g'itlash balansi buzilgan maydonlarda donsizlanish, hosildorlikning keskin tushib ketishi va dondagi kleykovina hamda oqsil kabi texnologik sifat ko'rsatkichlarining yomonlashuvi bilan namoyon bo'lmoqda.

Ushbu iqlimiy va agro-ekologik muammolarga oqilona yechim topish maqsadida olib borilgan tadqiqotlarimiz ob'yekti sifatida bahorgi yumshoq bug'doyning mintaqa sharoitiga moslashuvchan «Janub gavhari» va «Bahor-1» navlari hamda ma'danli o'g'itlarning azotli, fosforli va kaliyli (NPK) shakllarining turli nisbatlari tanlab olindi.

Shu munosabat bilan, ilmiy-tadqiqot ishining bosh maqsadi va ilmiy gipotezasi - Janubiy mintaqaning murakkab va noqulay agroiklimiy omillari ta'sirini neytrallashtirish (yumshatish), ma'dan o'g'itlarning (N, P, K) eng maqbul me'yor va mutanosib nisbatlarini aniqlash hamda ularni differensial qo'llash orqali bahorgi bug'doy boshqalarining to'liq, bir maromda shakllanishini ta'minlash, don puchlanishi (issiq urishi) hodisasining oldini olish va yakunda yuqori texnologik hamda un-nondorlik sifatiga ega bo'lgan don hosilini yetishtirishning ilmiy-amaliy poydevorini yaratishdan iboratdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Ilmiy-tadqiqot ishlari B.A.Dospexov uslubiyoti [3] asosida 2025–2026-yillar mobaynida Qashqadaryo viloyati Koson tumanidagi, O'zbekiston hududida joylashgan "Qo'yliyev Quvvat" fermer xo'jaligining sug'oriladigan tajriba maydonlarida muvaffaqiyatli amalga oshirildi. Har bir tajriba variantining maydoni 50,4 m² ni tashkil etib, tadqiqot tizimida belgilangan fosforli va kaliyli o'g'itlarning yillik me'yori tuproqning oziqlanish rejimini tubdan yaxshilash maqsadida kuzgi shudgorlash tadbiri bilan birga (asosiy o'g'it sifatida) ko'mildi.

Azotli o'g'itlar esa o'simlikning ontogenez davridagi fiziologik ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda fraksiyalarga bo'lib uch bosqichda: 35 foizi bahorgi bug'doyni ekish bilan birga, 35 foizi jadal o'sish davri - tuplash va naychalash

bosqichida, qolgan 30 foizi esa hosil elementlari shakllanadigan eng mas'uliyatli - boshqalash va gullash fazalarida berildi [2].

Tajribaning haqqoniyligini ta'minlash maqsadida barcha agro-texnologik va parvarishlash tadbirlari tajriba dalasida bir xil agrotexnik fonda va bir vaqtning o'zida amalga oshirildi.

Ekinning hosildorlik elementlarini, xususan, boshqadagi donlar soni hamda ularning massasini (vaznini) aniq laborator tahlil qilish uchun bug'doy donlarining 65 foizdan ortiq qismi to'liq pishish (mum pishish) fazasiga o'tgan davrda toq takrorlanishli variantlardan vakillik boshqoq namunalari ajratib olindi.

O'tkazilgan kompleks ilmiy tadqiqotlar shuni yaqqol ko'rsatdiki: bahorgi bug'doy yetishtirishda mineral o'g'itlarning ilmiy asoslangan maqbul me'yor va mutanosib nisbatlarida oziqlantirish tartibi – bahorgi va yozgi vegetatsiya davrida o'simliklarning makro hamda mikroelementlarga bo'lgan keskin talabini to'la-to'kis va uzluksiz qondirish imkonini berdi. Buning natijasida o'simlikdagi fotosintez hamda metabolizm jarayonlari jadallashib, biometrik va hosil strukturasi ko'rsatkichlari (boshqoq uzunligi, dondorligi, 1000 ta don vazni) optimal darajagacha yetdi. Bu esa, o'z navbatida, mintaqaning noqulay sharoitlarida ham yuqori va sifat ko'rsatkichlariga ega bo'lgan bug'doy don hosili shakllanishini kafolatlatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'tkazilgan har tomonlama ilmiy tadqiqotlar va amaliy kuzatuvlar shuni yaqqol isbotladiki, O'zbekistonning janubiy mintaqalariga xos bo'lgan o'ziga xos va murakkab tuproq-iqlim sharoitlarida, xususan sug'oriladigan och tusli bo'z tuproqlar sharoitida ma'danli o'g'itlarning ilmiy asoslangan maqbul me'yor va nisbatlarini samarali qo'llash noqulay ob-havo hamda iqlim omillarining o'simlikka ko'rsatadigan salbiy va stressli ta'sirini keskin kamaytirishning eng ishonchli omilidir.

Ekinni parvarishlash jarayonidagi eng muhim va poydevor bosqichlardan biri sifatida, yerni asosiy shudgorlash tadbirlaridan oldin tajriba maydonining turli qatlamlaridan vakillik tuproq namunalari ajratib olindi. Ushbu namunalar Qashqadaryo viloyati agrokimyoviy tahlil markazining Tuproq va mineral o'g'itlar tahlili laboratoriyasida zamonaviy usullar vositasida laboratoriya tahlillaridan o'tkazildi.

Bundan ko'zlangan bosh maqsad va ilmiy mantiq shundan iboratki: tuproq tarkibidagi mavjud tabiiy unumdorlik salohiyati hamda oziq elementlari zaxirasini aniq diapazonda baholash, shuningdek, kutilayotgan (rejalashtirilgan) mo'l va sifatli hosil poydevorini yaratish uchun yana qancha miqdorda qo'shimcha ma'danli o'g'itlar talab etilishini aniq hisob-kitob (dozirovka) qilib olishdir.

O'z vaqtida va aniq me'yorlar asosida amalga oshirilgan ushbu kompleks agrotadbirlar bahorgi bug'doyning o'sish va rivojlanish fazalarini jadallashtirib, boshqalarda donlarning bir maromda, to'liq va sifatli to'lishishini vositasiz ta'minlaydi. Natijada, mintaqaning noqulay sharoitlariga qaramay, yuqori sifat

ko'rsatkichlariga va mo'l tovarlik xususiyatiga ega bo'lgan bug'doy hosili yetishtirishga erishiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bahorgi bug'doyni oziqlantirish uchun qo'llanilgan ma'danli o'g'itlarning oshirilgan ($N_{150} P_{90} K_{70}$) me'yorlari va nisbatlari ta'sirida o'rtacha 2 yillik hosildorlik 41,0 s/ga tashkil etgani holda, mineral o'g'itlar qo'llanilmagan nazorat variantiga (15,3 s/ga) nisbatan 25,7 s/ga yuqori bo'lishini ko'rsatdi. Shu bilan birga donimiz tarkibidagi kraxmal, oqsil, kleykovina, sellyuloza, yog'lar, mineral moddalar va vitaminlar miqdori sezilarli darajada oshganligi ham laboratoriya natijalarida kuzatildi.

1-jadval

Bahorgi bug'doyning «Janub gavhari» va «Bahor-1» navlari hosildorligiga ma'danli o'g'itlar me'yorlari va nisbatlarining ta'siri

№	Seleksion navi	Tajriba variantlari	Ma'lumotlar olingan jadvallar raqamlari va ko'rsatkichlar nomlari			Nazoratga nisbatan qo'shimcha hosil, ±
			2025-yil	2026-yil	O'rtacha	
1	Janub gavhari	O'g'itsiz (st)	14,5	16,1	15,3	-
2		N ₁₂₀ P ₇₀ K ₄₀	31,6	34,3	32,95	+17,65
3		N ₁₃₀ P ₈₀ K ₅₀	33,1	36,7	34,9	+19,6
4		N ₁₅₀ P ₉₀ K ₇₀	38,2	43,8	41,0	+25,7
1	Bahor-1	O'g'itsiz (st)	13,2	15,6	14,4	-
2		N ₁₂₀ P ₇₀ K ₄₀	30,1	32,6	31,35	+16,95
3		N ₁₃₀ P ₈₀ K ₅₀	31,1	34,8	32,95	+18,55
4		N ₁₅₀ P ₉₀ K ₇₀	37,4	42,1	39,75	+25,35
Sx			0,43	0,31		
EKF ₀₅			1,26	0,93		

Ma'danli o'g'itlar tavsiya etilgan me'yorda va nisbatda ($N_{130} P_{80} K_{50}$) qo'llanilgandagi don hosildorligi 34,9 s/ga tashkil etgani holda nazorat variantiga nisbatan 19,6 ga yuqori bo'lishini ko'rsatdi. Shuningdek, bahorgi bug'doy ma'dan o'g'itlar me'yorlari va nisbatlari kamaytirilib ($N_{120} P_{70} K_{40}$) qo'llanilganda tavsiya etilgan va oshirilgan me'yorlarda qo'llanilgandagiga nisbatan kamroq bo'lgan bo'lsa-da, ma'dan o'g'itlar qo'llanilmagan nazorat variantiga nisbatan 17,65 s/ga yuqori bo'lishini ko'rsatdi.

XULOSA

O'tkazilgan tajribalar va chuqur ilmiy-amaliy tadqiqotlarimiz shuni yaqqol ko'rsatdiki, bahorgi yumshoq bug'doy yetishtirish jarayonida mineral o'g'itlarning muayyan turlari qo'llanilmagan variantlarda ham don hosildorligi mutlaqo o'g'it berilmagan nazorat nazorati (nazorat varianti)ga nisbatan sezilarli darajada yuqori bo'lishi kuzatildi. Ushbu qiziqarli va o'ziga xos qonuniyat bahorgi bug'doyning o'sishi, rivojlanishi hamda to'liq don hosilini shakllantirish jarayonida azotli o'g'itlarning tutgan o'rni va hayotiy ahamiyati naqadar yuqori

ekanligidan dalolat beradi. Ya'ni, azot — hosilning shunchaki elementlaridan biri emas, balki uning bosh me'mori va hosildorlik poydevoridir.

Dala tajribalarida olingan hosildorlik ko'rsatkichlari B.A.Dospexov (1985) usulida dispersion va statistik matematik tahlil qilinganda, 2025-2026-yillar mobaynida to'plangan ilmiy ma'lumotlarning aniqligi va ishonchlilik darajasi yuqori (statistik jihatdan isbotlangan) ekanligi to'liq o'z tasdig'ini topdi.

Bundan kelib chiqadigan bosh xulosa shuki: bahorgi yumshoq bug'doy – tuproq va o'g'it uyg'unligiga nihoyatda ta'sirchan ekin. Mamlakatimizning keskin o'zgaruvchan hamda noqulay ob-havo va iqlim sharoitlarida sodir bo'ladigan turli salbiy omillarni (qurg'oqchilik, issiq shamollar va harorat o'zgarishlarini) ma'danli o'g'itlarning eng maqbul me'yorlari, nisbatlari va qo'llash muddatlarini to'g'ri belgilash orqali to'liq bartaraf etish mumkin. To'g'ri tanlangan o'g'itlash tizimi nafaqat stressli omillarga qarshi "himoya" vazifasini o'taydi, balki o'simlikning genetik potentsialini yuzaga chiqarib, mo'l, sifatli va yuqori tovarlik xususiyatiga ega bo'lgan don hosilini kafolatlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 23 oktabrdagi PF-5853-son "O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo'ljallangan strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi farmoni. Lex.uz
2. Boshqoli don ekinlaridan yuqori hosil yetishtirish bo'yicha tavsiyalar. O'zR QSXV, O'zR KXFA, "G'alla" IIB.- 1996. – 53b.
3. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта. – М: Колос, 1985 – 317 с.
4. X.N. Atabayeva, J.B. Xudayqulov, O'simlikshunoslik Toshkent (2020,).
5. Добрунов Л.Т. Физиологические изменения в онтогенезе растений. – Алма-Ата: 1956. – 395 с.
6. Куперман Ф.М. Физиология развития, роста и органогенеза пшеницы. – М: Изд-во МГУ, 1969. 149-153-с.
7. Носатовский А.И. Пшеницы. – Колос, 1965. – 520 с.
8. Раунер Ю.Л., Ананев И.П., Самарина Н.Н., Лозовская Л.А. Энергетическая характеристика и эффективность процесса продуктивности зерновой культуры // изд-во АН СССР, серия геогр, 1975. -№3. - 70-80 с.
9. Шулгин А.М. Климат, почвы и его регулирование. –Л.: Гидрометеиздат, 1967. -300 с.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjournal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan C-5669225 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688

Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy